

Ам партия биле чазак бистин кедээ ажил-агыйысты кончуг дүрген
көдүрер дээш хөй чүүлдерни кылган турда, бүгү ажил-херек эр, херэежен
колхозчу бүрүзү, МТС болгаш совхоз ажилдакчызы бүрүзү бодунун ажил-
лынга улам-на ээ болуп, XX съездинин шийтирлерин күүседир дээш док-
таамал сагыш салып, кызыгаар чок чүткүлдүг ажилдаан турарындан
хамааржыр.

(СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин кыйгырындан)

Бүгү эр, херэежен колхозчуларга, совхозтарнын эр, херэежен ажилчынарынга, МТС-тернин, эртем-шинчилел институттарынын, дуржулга станцияларынын ажилдакчыларынга, агрономнарга болгаш зоотехниктерге, көдээ ажил-агыйнын бүгү ажилдакчыларынга болгаш тускай эртемниглеринге

КЫЙГЫРЫГ

Эртем эштер!
Эрткен чылын колхозчулар, МТС-тернин болгаш совхоз-
тарнын ажилчынары, көдээ ажил-агыйнын тускай эртем-
ниглер болгаш бүгү ажилдакчызы эки ажилдааннар,
ынчангаш Казахстанга, Барыны Сибирге болгаш эске-дээ
эзген хөй областтарга аажок кандашкын болган турбуже,
муртка тарааны, сүтү, этти, ногааларны, техникти кул-
тураларны мурундагы чылдаанын бодаарга эзген хөйну
алган болгаш белеткен деп Совет Эвилелинин Коммунист
партиянын Төп Комитеди болгаш ССР Эвилелинин Ми-
нистраер Чөвүлели санап тур. Хөвөнни болгаш карто-
фельдин дүжүдү 1954 чылдын бодаарга, эзген эвөөш
адынтган.

1955 чылда тараанын нинти чылдааны мурундагы
чылдардан дыка бедик болган. 1954 чылдын бодаарга 22
хуу хөй тарааны ажап алган. Кур черлерин шийгээди
алырын куусул-биле, тараа култураларынын тарылга
шалдарын калыбтарканын, кукуруза тарылгаларын кал-
бартканын болгаш дүжүтүг чорукту бедиткенни түн-
нелине ол чедип адынтган. 1955 чылда кукуруза тараанын
чылдааны 3,6 катан көвүдөн. Силоска болгаш малды
тайын немей чегереринге хергээр кукурузанын ногаан
массачынын чылдааны база хөй катан көвүдөн, Лен-дол-
гунеттин волонкунун нинти чылдааны 1954 чылдын
дендээр-74 хуу, чигир сөккээни — 54 хуу, тарымал тоор-
ук — барык 2 катан көвүдөн. Эрткен ажил-агый чыл-
нын дүжүдүндө чуртта малдын баш саны көвүдөн, оң
продуктулу болгон, мал ажалынын продуктуларын бүтүр-
ер өскөн. Чурттуу колхозтарнда сүтүн нинти саалдазы
1955 чылда 31 хуу көвүдөн.

Көдээ ажил-агый продукциянын бүтүреринин көвүдөн
1955 чылда көдээ ажил-агый продуктуларын белеткээр-
ни планнарын чедипкенин күтүсүр болгаш 1954 чыл-
дын бодаарга тарааны 147 млн. пуд, сүтү кукуруза-
ларын урезинерин 1 миллион 170 муң тонна, чигир
сөккээни 10,9 млн. тонна, лен-волонку 135 муң тонна,
ногааларын 787 муң тонна, сүтү 2,2 млн. тонна, этти 130
муң тонна, дүжү 35 муң тонна хөйну белеткээр арганы
берген. 1955 чылда хөй-хөй колхозтар болгаш совхозтар,
МТС-тер, чүм-чүм районнар, чамык областтар болгаш рес-
публикалар СЭКП ТК-нын январь Пленумуна шийтирле-
рине дүжүтүг көдээ ажил-агый продуктуларын көвүдөр
күтүсүлгөн болгаш чамык продуктуларын бүтүрерин
дендээрин тарааны-биле СЭКП ТК-нын январь Пленумунда
1960 чылда доктааткан оналгаларынче чоруктулай берген.
Украин ССР-нин колхозтары болгаш совхозтары 1955 чыл-
да 1 миллион 728 млн. пуд тарааны ажап алырын теле-
везген болза, херек кырында 2 миллион пуд ажалын
ажап алган, ол дээрже 1960 чылда телевизитинген бү-
түрүшкүн дендеегине барык дүжүп турар. 1954 чылдын
бодаарга республикага чигир сөккээни 1,6 катан хөйну
ажап алган болгаш колхозтарга сүтү 1,4 катан хөйну
адыган. Воронеж областын колхозтары 1955 чылда тараа бү-
дүрерин 1954 чылдынга уур 2 катан, тарымал тоорук-
ту 2,9 катан, сөккээни 2,8 катан, сүтү 1,6 катан көвү-
деткен. Молдав ССР-нин, Москва, Белгород, Балахово,
Сталинград, Иркутск, Рязань болгаш эске-дээ эзген хөй
областын колхозтары болгаш совхозтары тарааны бол-
гаш мал ажалынын продуктуларын бүтүрерин база дыка
көвүдеткен.

Бистин чуртувустун бүгү республикаларынга болгаш
областарынга эрткен чылын хөй санын колхозтар акша
оругаларын дыка көвүдеткен, оң түннелине ол колхоз-
тарда күш-хүчүнү акша төлөөри дыка беден.

Совет Эвилелинин Коммунист партиянын XX съез-
динин төөгүдү шийтирлерин-биле сорук кирген бистин
бүгү совет улаузуусу үлетпүр болгаш көдээ ажил-агый про-
дукциянын бүтүрерин дыка көвүдөр дээш ам кайгамчык
улул көдүрүшкүнүг демисежип турар.

Улау ажил-агыйнын бүгү адырларын улам ийни
көдөр база бистин улаузувустун материалдык болгаш кул-
туралык дендеегин бедилер тарааны-биле партиянын XX съез-
динин чурттуу мурнуна, хоорайнын болгаш көдөөн ажил-
чы чоннарын мурнуна кайгамчык улул сорулгаларын
салган. Ол сорулгаларын чедипкенин күтүсүр дээш ам
бүгү совет улау ажилдап турар. Ынчангаш адыгы беш
чыл планнын оналгалары үлетпүр-дээ, көдээ ажил-
агыйга-дээ чүгдө күтүсүр турар эвес, харын эң кыска
хуусааларда ажил күтүсүр турар дээрине чигиниг
чоп.

Көдээ ажил-агый тараанын ол чорук чаз ажил-агый
чылда бистин чуртувустун колхозтарынын болгаш сов-
хозтарынын хөй нуруузу мал ажалынын продуктуларын
бүтүрерин улам ийни көвүдөр тарааны-биле ам беден улул
чедипкенин чедип алганы-биле бадматканын турар.
Чурттуу колхозтарда сүтүн нинти саалдазы 1955—
1956 чылдарын октябрь — февраль дүжүдүндө мурунда-
гы ажил-агый чылдын ол-ла үзүнне дендээрже 63 хуу
көвүдөн. Бирги кварталдын сүт белеткелеринин планы
дүжүтүг чедип-биле ам беден ажил күтүсүр, а чам-
дык республикалар болгаш област ол планын бүдүн чар-
тык — ийни катан болгаш оон-дээ хөй катан ажил күтүс-
көөн. 1956 чылдын март 1-де колхозтарга 3 млн. ажил
баш хаваннар семирги чегерилгеге турган, ол дээрже эр-
тен чылдын ол үзүнне дендээрже 3 катан хөй-дүр.

Чамык тарылгага белеткел бо чылын дыка эки чоруп
турар, колхозтарынын болгаш совхозтарынын хөй нуруузу
үрезинер-биле эки хандырылган; трактор паркынын со-
лөгөн далажынын чокка, эзген эрте, эки шынарды
көвүдөн. СЭКП ТК болгаш ССР Эвилелинин Министрлер
Чөвүлели бо чылын көдээ ажил-агый ажалдарын чедип-
кенин чорудар тарааны-биле көдээ ажил-агыйнын бүгү
ажылдакчыларынга ам кыйгырыг үндүрерин эржек чүгү-
дээ деп санап тур, чүгдө көдээ ажил-агый продукту-
ларын бүтүрер тарааны-биле XX съездинин шийтирлерин-
ни бүтүг күтүсүр чүгдө адыгы беш чыл планнын
көдүрүгөн хемчээлдерге болгаш хуусааларда эвес, харын
хуусаа бетинде болгаш оранжор улул хемчээлдерге ханды-
раарын шийтирди үшн келген.

Планнарын хуусаалар болгаш сан тарааны-биле дыка
ажыр күтүсүр бистин чуртувустун ажалчы чоннарын
көдээ ажил-агый продуктуларын өдүрүр негеделерин
эл дүрген хандыраарын амыдыралчы эржек чүгүдээш-

биле негетинин турар, ынчангаш саалдын сорулгалар
эрте боттанган тудум-на, улам эки, чүгдө дээрже тургустун-
ган продуктулар совет улаузуун өдүрүр хергеделерин
улам долдур хандыраарыга баар.

Ам хамыктын мурунда чүпү кылыр хереги! XX съез-
динин шийтирлеринде чугаалатынганын баарга амыр-
га, кол чүгдө болза — тараа айтырын шийтирээр болуп,
көдээ ажил-агыйнын бүгү адырларын улам ийни
көдүрүгөн оң чедипкенин күтүсүрден хамааржыр.
Тараа айтырын шийтирлеринин оруктары болгаш арга-
лары партиянын болгаш чазактын документтеринде дег-
реңгей болгаш бажырымчалыг тайылбырланган. Бо чы-
лын беден тараа бүдүрерин көвүдери олардан хамааржыр
анаар чамдык айтырларга көдээ ажил-агый ажилдакчы-
ларынын кичээлге ийни агмы тедө база катан хандыраы
болгаш мөөнээр эржек чүгүдээ деп СЭКП Төп Комитеди
болгаш ССР Эвилелинин Министрлер Чөвүлели санап тур.

Ол кайгыг айтырларын ынчан!

Көдээ ажил-агыйнын бүгү култураларын дүжүдүн
үзүнни болза хөрүнү эки белеткээр, эки бүдүтүг
үрезинер-биле шынардык болгаш ай-шаанда тарымы бо-
лур. Чамык тарылганы сөс кырынга эвес, харын херек кы-
рынга, бистин көдээ ажил-агыйнын тускай эртемниг-
леринин чугаалат турары кышак, бүгү-дө агротехникти
негеделерин эң шийгири сагып турган, эң эки, эң-не
таарымчалыг хуусааларга, бедик шынардык чорудар дээш
чамык тарылгага белеткелче ам оңа кичээлге салдыган
турар ужурут. Ынчангаш кол чүгдө болза тарылгага шы-
нарын, сортуун, үзүнчелерин тарааны-биле эки тара-
ны ажалгаар дээш, чамыктын дол нормазын ханды-
рар база үрезинерин хандыр олурутуу эки болгаш шы-
н чорудар дээш үрезини эки белеткээр болур.

Кукурузаны тарымынга болгаш ону ажалдагы эки
белеткенин көдээ ажил-агыйнын бүгү ажилдакчылар-
нын оңа чүгүдө сорулганы болуп деп СЭКП Төп Комитеди
болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлели санап тур. Чурттуу
мурнуу таламы районнарын ажалдагында ол култура
көдээ ажил-агыйнын ажилдакчыларынга эрти болгаш эки
бийлигир болуп турга, эске районнар, млангыя төп кур-
жагыны, ындыг болгаш Совет Эвилелинин оңу болгаш
чөөн таламы районнарын колхозтарынын болгаш совхоз-
тарынын хөй нуруузуна ол култура чаз болгаш шоолуг
таным эвес култура болуп турар.

Эрткен чылын кукуруза тарылгаларын массалыг
херек чоруткан болгаш чамык черлерге кукуруза чорут-
тундун берген деп херек кырында шынын болган
чоруткан парак чажырбайн чугаалар херек. Хөй-хөй рай-
оннарга агаар-бодурун байдалары база-ла шуут-ла та-
арымчалыг болгаш ажалыг кылдыр тургустунмаан, уламы-
гынын болгаш болгаш сөөк чаз болган, ынчангаш кукуруза
култураларын бийлиг чорон кижилер оң тарылгаларын кон-
чуг эрте чоруткан, түннелине кукурузанын тарааны ай
интинде, а эзген хөй черлерде оон-дээ хөй үзүн интинде
өзүмчөп үнөйи турган, үнөмчөп дээш дески эвес бо-
луп, бок үнүштерге алыскан турган, үрезинерин чор
интинге мындыр үе чытканын сонда ындыг чорук бо-
лур чаягаар-ла бийлигир.

Кукурузаны эки билер болгаш културалар үрезинерин
чамык колхозтар, улуручулар болгаш тускай эртемниг-
лер оңа-дидиктиг болгаш бок үнүштерге алыскан тарыл-
галарын дагы тараан шы кылганнар, чүгдө дээрже, орта-
мы куржага ийни айныг этегине тараан тарылгалар бе-
ли мал чегеринерге эки силос массачын берип турар, а
бо районнарга харын ногаан массачын, кукуруза тараа кыл-
дыр бийлиг черлерге оң сүт-быттак чедипкенин баштарын
алырын сорулгалы саалдын турар. Ол дугайын база ка-
тап саалдыннар херек, оңу бистер шуутуус эки билер
болгаш барымдалаар ужурут бис. Эрткен чылын
дагы тарып, улаангыр кылган болгаш ажалгалар органи-
заастаан колхозтарын дуржулгалы ону долдур-биле бадм-
кап турар.

Удуртукчулар дуржулгалы болгаш бийлиг, чы бот-
тарынын хуула дуржулгалы чок болгаш ынчалзажок кыш-
мак кижилер болганы-биле кукурузаны хөй чылда тарып
турар эске ажил-агыйларын дуржулгалыне кичээлге са-
лып, ол дуржулгалы өөренип алган колхозтарга болгаш
совхозтарга чүгдө ортумак эвес, харын эки түннелерин
чедип алганын эрткен чылдын практикчын дагы-дагы
катан көргүсөн. Ынчалзажок колхозтарын, МТС-терин,
совхозтарын, район болгаш область организацияларын
чамык удуртукчулар база көдээ ажил-агыйнын тускай
эртемниглерин беин ол дуржулгалын баарга өөренип алыр
болгаш кукурузанын бедик дүжүдүн хандыра чегерилерин
алыр чай тылпадынар. Олар эң-не беден арга-биле — чам-
дыкта харын боттары беин кайнаар кыйгырып турарын
бийлиг, ажалыг култура болуп кукурузаны тарып
деп кыйгырыг-биле кызыгааратынганын, чүгдө дээрже ол
културанын ажалынын болгаш ону тарып эртемниг
аргаларын дугайында тодаргай бийлиглерин олар ботта-
ры-дээ бийлест турганнар. Ындыг ажилдакчыларга эң-не
улаангыр чүгдө болза, ол айтыр тарааны-биле литература-
биле тодаргай таныжары, а эржек чүгүдээ анаарган тава-
рылга дуржулгалыг кижилерин кукурузанын бедик дү-
жүдүн алырын канчаар эки болгаш шы хандыра тара-
ны-биле боттарынын сүмелерин берип, дуржулгалы чор-
чөгүтүп, чугааланын дээш чалаары болуп турган ийни.

Ынчангаш чамык ол-ла областка, чамык ол-ла район-
га чамык колхозтарга кукуруза эвөөш дүжүтүг бергени азы
мырнай өлгөн, ол-ла чылын ол-ла байдалдарга эске
колхозтарга тергин дүжүтүг бергени мырнай таваарыга
эвес.

Владимир областын колхозтарына кукурузанын ногаан
массачынын чамык дүжүдү адынтган, а ол-ла областын Ял-
ховский районуну «Коммунистический» колхозунга 82
гектар шыгге гектардан-на 188 центнер ногаан массачын
дүжүдүн алган болгаш 25 гектар шаден силос массачын-
дан антыга гектардан-на 32 центнер кукуруза баштарын
алган. Ол-ла районун «Вымыл шынаа» колхозунга 26 гек-
тар шыгге кукурузанын ногаан массачынын дүжүдү
гектардан-на ортумак-биле 275 центнер болган болгаш 8 гек-
тарга силосаар массачын антыга гектардан-на ортумак-би-
ле 40 центнер кукуруза баштарын ажап алган.

Назово областка кукурузанын силос массачынын дү-
жүдүн кончуг чамыгы алган, а ол-ла областын Анжон-

ский районуну Пушкин аттыг колхозунга 20 гектарын
түс бүтүрүгөн-не 300 центнер ногаан массачын — болгаш
гектардан-на кукурузанын 20 центнер баштарын алган.

Москва областын Воскресенский районуну «Парик
коммуналы» колхозунга кукуруза тарылгалы майын 16—
18-те сөрүтүг үрезинер-биле чоруткан. Тарылгалын гек-
тар бүтүрүгөн-ле түс черин болгаш минералдыг удобр-
нелерин үндүрүп төккөн, тарылгаларын немей чегерил-
генин 2 катан болгаш олурулар аразынын ажалдакчынын
3 удаа чоруткан. Оон антыга тура тырттышкынын болгаш
контарышкынын чоруткан. Түннелине колхоз гектардан-на
ортумак-биле кукурузанын 66 центнер баштарын болгаш
212 центнер ногаан массачын алган. Ол-ла районда «Күш-
ажалын тугу» колхозка кукурузаны чогулчалыг кылдыр
көрбөөн. Кукуруза тарылгалы узамкытырган болгаш ону
он хүнеринин дүжүдүндө чоруткан, немей чегерилгени
чагытса удаа, олурулар аразынын ажалдакчынын ийи
удаа чоруткан, тура тырттышкынын болгаш хол-биле кон-
тарышкынын мырнай чоруткан. Ол колхозка кукуруза
баштары адынткан, а ногаан массачын гектардан-на чүгдө
53 центнерин алган.

Могилев областын Кировский районуну «Рассвет» кол-
хозунга 1955 чылда кукурузанын тарылгалынын 500 гек-
тар шөлүнү түс бүтүрүгөн 350 центнер ногаан массачын
болгаш хөй хемчээлди сүт-быттак чедипкенин баштарын
алган, ол чорук колхоз интинге малын баш санын чу-
луктуг чегер-биле хандыра арганы берген.

Молодечное областын Глубокский районуну Мичурин
аттыг, Киров аттыг, Минск областын Слуцкий районуну
«Вымыл шыныч» болгаш Стобровский районуну «Тай-
ныч дээш», Могилев областын Шкловский районуну Ленин
аттыг, Гомель областын Парыцкий районуну «Вымыл
шениа» колхозтары болгаш республиканын эске-дээ хөй-
хөй колхозтары 1955 чылда кукурузанын ногаан масса-
чынын бедик дүжүдүн болгаш сүт-быттак чедипкенин
баштарын ажап алган. Ынчалзажок Белорус ССР-ге ин-
тин-биле кукурузанын силос массачынын чамык дүжүдүн
алган.

Повоаженин болгаш Уралдын районнарында кукуруза-
нын кайгамчык эки дүжүдүн өдүрүп үндүргөн колхозтар
база эвөөш эвес. Чуваш АССР-ни Бурнаевский районуну
Сталин аттыг колхозу 170 гектар шөлүн гектардын-на
421 центнер ногаан массачын алган. Ол-ла республиканын
Яльчикский районуну Ворошилов аттыг колхозу чамык
участоктарга гектардан-на 660 центнер ногаан массачын
өдүрүп үндүргөн. Свердловск областын Каменск районуну
Фрунзе аттыг көдээ ажил-агый эртемниг колхозчулары
36 гектар шыгге кукурузанын ногаан массачынын дүжү-
дүн гектардан-на 400 центнерин өдүрүп үндүргөн, а ол-
ла областын Талицкий районуну «Каттыжышкын» эр-
темниг гектардан-на — 540 центнерин өдүрүп үндүргөн.

Кукуруза тарылгалы амыдаа чедир болдунар арга-
жок кылдыр санап келген Сибиринин эзген хөй колхоз-
тарында ол културанын бедик дүжүдүн алган. Чиге-
лээрже, Чита областын Улетовский районуну «Пиле-
колхозунга болгаш Шилкинский районуну «Пиле-
ныч» колхозунга гектардан-на 440-ден 600 центнер чедир
силосаар массачын алган. 1955 чылда ол културага агаар
бодурун байдалары оңа таарымча чок болган Архан-
гельск областка беин чамык колхозтар гектардан-на 100
центнер чедир силосаар массачын ажап алган.

Партия биле чазак кукурузага ам чүгдө оңа кичээ-
гейин салып турармы? Чүгдө дээрже ол култура улул арга-
ларын културалы болуп турар болгаш ол културага кы-
чээлгей салган черлерге ол кичээлгейин саалдын кончуг
эвек болган. Чүгдө дээрже ам кукуруза кайы-бир районга
тааржыр ирги бе азы таарымша ирги бе, ол үнө ирги бе
азы канчаар ирги деп анаа-ла айтырыг-биле баш төөдөй
турган херек чок — кукуруза бистин Совет Эвилелинин
калыг-дээ черлеринде, ынчалзажок ону эки тарып билер
болгаш ону эки ажап билер колхозтарга болгаш совхозтар-
га өдүрүп турар. Ынчалзажок хаван эддин, инек эддин бү-
дүрерин көвүдөр тарааны-биле база чуртту эг-биле, сүт-
биле, саржа-биле болгаш эске-дээ сүт продуктулары-биле
долдур хандыраарын улул программанын күтүсүр анаар
бис, ындыг болганда кукуруза — харын кичээлгей болгаш
човангыр көрүп ажап өдүрүр болза колхозтарын бол-
гаш совхозтарын малын эржек чүгүдээ хемчээлдерге
концентрастан болгаш чулукуг чегер-биле хандыраары-
га улул ажалыг болуп ындыг култураларын бирээш бо-
лур.

Бо чылын областтарын, районнарын партия, совет бол-
гаш ажил-агый органнын улуручулары, колхозтар-
нын, МТС-терин болгаш совхозтарын удуртукчулары ку-
куруза бүдүрерин дыка калыбтарынын херек кыры-биле
улуруг чегерилерин улуулары, ол айтырыгын боттары эки
өөренип болгаш оон-биле тодаргай ажапдан шыдаан турары
чугула.

СЭКП Төп Комитеди болгаш ССР Эвилелинин Министрлер
Чөвүлели бо кыйгырыгды кылыткесте, көктарааж, сулаже,
тарымал тоорук болгаш чуртка база-ла кончуг чугула
болгаш оларын база-ла эки дүжүдүн чедип алыр анаар
эске-дээ эзген хөй култураларга база чүгдө ындыг кичээ-
гейин салбайн турар ирги деп, айтырып тыттып келер
чалавас. Ынчалзажок мында херекти ужуру ол културалар-
нын чедир үнөлөйи турар деп эвес, харын ол културалар
бистин чуртувустун бүгү областтарыга болгаш районнары-
да эрти културалар болуп турарында, оларын бүдүрерин
чүгдө тускай эртемниглерге болгаш удуртукчуларга эвес,
харын колхозчуларын, МТС-тер ажилдакчыларын бол-
гаш совхозтар ажилчынарын кол массачыны экип-биле
бийлигир. Ынчангаш мында-дээ херекти ужуру харын
чүгдө тарылгалы ай-шаанда эки чорударыга болгаш оон
дараазында ажалдагында бүгү-дө эржек чүгүдээ чүгү-
дөр хандырылган турарында контроль тургустунган турар
болза, а ол култураларын кайы-бирээш канчаар шын
тааны эртемниглер база бедик дүжүтүг канчаар алырын —
көдээ ажил-агыйнын ажилдакчылары билер.

Кукуруза — эске херек. Ол кончуг ажалыг култура,
ынчалзажок ону бүгү-дө кижилер шууту билип турар эвес
азы багыр билер, ону өөренип херек. Ол бүгү аргалар эки
тодаргайлыгдыр бийлигтен литература, брошюралар
бисте бар бе! Олар четкири-биле бар, чүгдө чалгаараваз
херек, ону өөренирине болуп чүгдө албадар, оң саанта

кижилерин өөредир херек. Ынчангаш ажил-херек чайлаш
чок бидер. Колхоз бүтүг, бригада бүтүг эвөөгө чедир
мержежидг агрономниг удурулга-биле хаара туттун-
ган туруп болурун аргалары чуртта бар бе? Ийе, көдээ
ажыл-агыйнын тускай эртемниглеринин бари ол сорулганы
шиитирлеринин арганын биске берип турар. Кукурузаны
тарып өдүреринин шын аргаларына агрономнарын, зоо-
техниктерин, инженерлерин чүгдө ай-шаанда өөредир херек,
ынчангаш бистер ол күштер-биле колхоз болгаш совхоз
бүдүрүгенин бүгү участоктарын хаара тудуп шыдаар
бис.

Чурттуу ортаагы куржаанга, чөөн таламы болгаш эске-
дээ районнарында картофельдин болгаш ногааларын тар-
ылгалары улул ужуру-дугалыг. Картофельге болгаш нога-
ларга белеткел болгаш садып алыр өртөктерин эзген бедилер
таламы-биле СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер
Чөвүлелин ап чоруткан хемчээлдеринин түннелине, бир
эвөө оларже кичээлгей салдыган, тодаргайларга эки үр-
езинерин ай-шаанда шылап алган, хөрүнү шынарды
белеткөөн, тарылгаларын болгаш тарылгаларын ажалга-
зын эки чоруткан турар болза, ол културалар кончуг
оругалыг културалар болуп турар болур.

Бир эвөө чер-черин партия, совет, көдээ ажил-агый ор-
ганнары, колхозтар, МТС-тер болгаш совхозтар картофельди
болгаш ногааларын тарып өдүрерин баарга сепирин алыр
болза, ССРЭ-ниң улау ажил-агыйн хөжүдүрүн адыгы
беш чыл планнын тарааны-биле съездинин Директиваары-
да ол продуктуларын нинти чылдаанын телевизитинге
өздөдө эң чокку ийи — түс чылда чедип алдынар деп
бүтүрүг-биле чугаалап болур.

Балча култураларын болгаш кат-чмистерин дугай-
нында база мында чугаалап болур.

Чигир сөккээни бүдүрерин организаастаарын херек
хөй-хөй чегерилер бистин колхозтарда болгаш совхозтарда
ам-ла барын дендээрже эржек чүгүдээ деп СЭКП Төп
Комитеди болгаш ССР Эвилелинин Министрлер Чөвүлели
санап тур. Чигир бүдүрерин көвүдөр тарааны-биле бистин
чуртувус улул аргаларын турбуже, чедипкенин ол чу-
гула продуктуларга хергеделер өскөн турбуже, чигир
сөккээни тарылга шадерин четпес калыбтарын турары-
нын база чамык областтарда болгаш районнарда чамык
дүжүтүгүн харааны-биле чигир бүдүрери бисте оожук
темплер-биле өдүрүр.

Бистин аргаларынын барынын дугайын мындыг чи-
жетер тарааны-биле чугаалап болур. Эрткен чылын Украина
интинде-биле гектардан-на 198 центнер сөккээни алган
турга, Сумы область гектардан-на чүгдө 117 центнерин
алган, ынчалзажок хаванда Полтава область гектардан-на
224 центнерин алган; Воронеж область чигир сөккээни
гектардан-на 191 центнерин алган, а Липецк область гектар-
дан-на чүгдө 119 центнерин, Курск область гектардан-на
102 центнерин алган.

Чигир сөккээни дүжүдүн дыка бедилер болгаш оон-
биле калы тарылга шадерин калыбтар, 1955 чылдын
дендээрже сөк

Т. МЫЗЫЛ-ООЛ.

(CЭТА).